

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Ordonanță de urgență a Guvernului privind stabilirea unor măsuri pentru salarizarea personalului din învățământ în anul 2008

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

Potrivit Legii nr.221/2008 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr.15/2008 privind creșterile salariale ce se vor acorda în anul 2008 personalului din învățământ, cadrele didactice din învățământul preuniversitar și universitar de stat vor beneficia de următoarele creșteri salariale:

- 55 % profesorii universitari;
- 37 % personalul didactic din învățământul universitar (conferențieri, lectori, preparatori etc.) și din învățământul preuniversitar.

Cheltuielile de personal suplimentare generate de aceste creșteri salariale sunt de:

- 711 milioane lei pentru perioada rămasă din anul 2008 ceea ce reprezintă 0,14% din PIB;
- 4.265 milioane lei pentru întreg anul 2009, respectiv 0,74% din PIB.

Trebuie precizat că finanțarea pentru cheltuielile cu învățământul se efectuează astfel:

- pentru cel universitar de stat de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului sub forma transferurilor între unități (finanțarea de bază);

- pentru cel preuniversitar de stat de la bugetele locale prin bugetele unităților administrativ-teritoriale [din sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată (salariile personalului didactic) și din veniturile proprii ale bugetelor locale (celelalte cheltuieli)].

Prezentăm mai jos sinteza influențelor cheltuielilor de personal asupra celor două surse de finanțare:

- milioane lei -

Explicații	Buget 2008	% din PIB	Proiect 2009	% din PIB
TOTAL INFLUENȚE Cheltuieli de personal	+711	0,14	+ 4.265	0,74
Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului personal didactic din învățământul universitar	+197	0,04	+1.181	0,20
Bugetele locale personal didactic din învățământul preuniversitar	+514	0,10	+3.083	0,54
TOTAL INFLUENȚE Deficit buget consolidat	-711	0.14	-4.265	0.74

În actualul context economic mondial extrem de dificil care se reflectă și asupra României efortul financiar al măririi salariilor cadrelor didactice nu poate fi susținut. O astfel de măsură ar obliga la majorarea deficitului bugetar sau la reducerea drastică a cheltuielilor cu investițiile. Această din urmă variantă are, de asemenea, consecințe extrem de negative căci ar însemna oprirea procesului de modernizare și construcție pentru grădinițe, școli și universități.

Reducerea drastică a cheltuielilor cu investițiile, ca efect al majorărilor salariale ale personalului din învățământ, are consecințe extrem de negative, dintre care menționăm:

- presiuni sub diferite forme, ale celorlalte categorii de personal bugetar și ale celui din sectorul privat, pentru alinierea nivelului salariului la cel aprobat pentru personalul din învățământ;
- creșterea inevitabilă a salariilor din sectorul bugetar cu 50%;
- deteriorarea raportului dintre salariul obținut în sectorul privat și cel din sectorul bugetar (în prezent câștigul mediu brut din sectorul public este cu 30% mai mare decât cel din sectorul privat), astfel încât se va ajunge ca veniturile salariale medii din sectorul bugetar să fie aproape duble față de cele din sectorul privat;
- creșterea importurilor ca urmare a schimbării structurii cererii de consum a populației;

- deteriorarea raportului dintre consum și investiții cu influențe nefavorabile asupra produsului intern brut;
- creșterea suplimentară a pensiilor ca urmare a majorării salariului mediu brut care stă la baza stabilirii punctului de pensie;
- creșterea câștigului salarial mediu brut lunar din sectorul bugetar în anul 2009 față de media din anul 2008 cu circa 61%;
- creșterea câștigului salarial mediu brut din sectorul concurențial cu circa 48%;
- creșterea câștigului salarial mediu brut lunar în anul 2009 la 2.568 lei față de 1.865 lei în scenariul de bază (fără aplicarea legii).

Majorarea cu 50% a salariilor tuturor categoriilor de personal care se finanțează din fonduri publice determină cheltuieli bugetare suplimentare în anul 2009 de cca. 21 miliarde lei, respectiv aproape 4% din PIB, la care dacă s-ar adăuga și influențele ce decurg din creșterea punctului de pensie, rezultă un efort bugetar total de 36 miliarde lei, respectiv 6,2% din PIB.

În această situație, stabilitatea economică a României nu va mai putea fi asigurată, ducând la irosirea câștigurilor macroeconomice obținute în ultimii ani. Riscul de a ne reîntoarce în perioada de stagflație, caracteristică deceniului trecut, trebuie, în aceste condiții, luat, în mod serios, în calcul, cu urmări dramatice asupra nivelului de trai al românilor, pe termen lung.

Aceste majorări salariale vor avea un puternic impact asupra economiei românești. Astfel:

- importante resurse financiare vor fi transferate de la investiții către consum;
- masa salarială netă suplimentară față de scenariul de bază va fi de 44 miliarde lei;
- transferul sumei de 44 miliarde lei, reprezentând creșterile neprogramate de venituri medii, de la investiții către consum, are următoarele consecințe:
 - formarea brută de capital fix scade cu aproape 18 puncte procentuale față de scenariul de bază (de la +13% la -5%);
 - creșterea economică se reduce cu patru puncte procentuale (de la 6% la 2%);
 - importurile cresc cu circa 5 miliarde euro, ceea ce conduce la creșterea ponderii deficitului comercial și de cont curent în PIB cu aproape patru puncte procentuale față de scenariul de bază;
- punctul de pensie ar urma să crească la 1 ianuarie 2009 cu încă 37,7% față de proiecția bugetară pe anul 2009, scenariul de bază, ceea ce ar însemna cheltuieli suplimentare pentru bugetul asigurărilor sociale de stat de circa 15 miliarde lei, respectiv 2,6 % din PIB;
- rata inflației se va deteriora cu circa cinci puncte procentuale, ca urmare a creșterii salariilor și a pensiilor, în condițiile unei elasticități între prețurile de consum și veniturile populației de circa 0,1, ceea ce ar conduce ca rata inflației să atingă un nivel de două cifre;
- companiile vor fi obligate să recurgă la disponibilizări de personal; estimăm că impactul ar putea ajunge la cca. 300.000 salariați.

Dezechilibrarea bugetului va duce la o creștere a deficitului public. Articolul 104 din Tratatul de la Maastricht instituind Uniunea Europeană, reglementează o anumită disciplină bugetară, impunându-se statelor membre o obligație generală: aceea de a evita deficitele publice excesive.

Respectarea acestei cerințe este supravegheată de către Comisia Europeană care verifică periodic, pe de o parte raportul între deficitul bugetar și produsul intern brut, iar pe de altă parte raportul între datoria publică și Produsul Intern Brut (PIB). Aceste raporturi nu trebuie să depășească „valorile de referință” stabilite printr-un protocol (care este anexă la Tratat) privind procedura aplicabilă în caz de deficit excesiv (3% din PIB).

Rezultă că asemenea cheltuieli bugetare excesive pun în pericol pe termen scurt echilibrul bugetar al României, iar pe termen lung obiectivele României de aderare la zona Euro. De asemenea, România va fi pusă în fața faptului împlinit de a nu își putea respecta obligațiile asumate prin aderarea la Uniunea Europeană și de a încălca Tratatul de instituire a Uniunii Europene. Reamintim că îndeplinirea angajamentelor stabilite prin actul de aderare reprezintă o obligație prevăzută de art.148 din Constituția României, republicată.

Aliniindu-ne la recomandările Comisiei Europene, dar și ale agențiilor de rating efectuate cu ocazia evaluărilor periodice, referitoare la reducerea cheltuielilor bugetare, rezultă că, pentru evitarea riscurilor semnalate și implicit a riscului declanșării procedurii de deficit excesiv este necesară adoptarea unei politici de restrângere a cheltuielilor bugetare și de abordare prudentă a deficitului bugetar.

În considerarea faptului că aceste elemente vizează interesul public și constituie situații de urgență și extraordinare a căror reglementare nu poate fi amânată, se impune adoptarea de măsuri imediate pentru reglementarea acestei situații.

2. Schimbări preconizate

În consecință, prin prezenta ordonanță de urgență sunt stabilite măsurile necesare pentru înlăturarea consecințelor negative pe care le-ar putea avea majorările salariale ale personalului din învățământ, astfel:

1. În perioada octombrie - decembrie 2008, valoarea coeficientului de multiplicare 1,000 a salariilor personalului didactic din învățământ revine la nivelul aprobat prin Ordonanța Guvernului nr.15/2008, înainte de aprobarea acesteia prin lege.

2. Pentru anul 2009, se stabilesc următoarele coordonate:

- valoarea coeficientului de multiplicare 1,000 a salariilor personalului didactic din învățământ, stabilită prin Legea nr.221/2008, se va aplica începând cu plata drepturilor salariale aferente lunii aprilie 2009, în condițiile prevăzute de legea unitară de salarizare a personalului din sectorul bugetar și ținând seama de gradul de îndeplinire a criteriilor de performanță, de creșterea competitivității și calității actului de învățământ;

- valoarea coeficientului de multiplicare 1,000 a salariilor personalului didactic din învățământ aplicabilă în perioada ianuarie - martie 2009, inclusiv, se va stabili prin

actele normative care vor reglementa creșterile salariale ce se acordă în anul 2009 personalului din sectorul bugetar.

Secțiunea a 3-a
Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

Eliminarea consecințelor negative pe care majorările salariale le-ar putea avea asupra economiei românești și crearea premiselor necesare pentru menținerea stabilității macro-economice.

Prin adoptarea măsurilor prevăzute în prezenta ordonanță de urgență se elimină riscul unor practici discriminatorii care ar putea conduce la nemulțumiri ale unei mase largi de personal bugetar.

Secțiunea a 4-a
**Impactul financiar asupra bugetului general consolidat,
atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)**

Măsurile adoptate nu au impact asupra bugetului general consolidat pentru anul 2008, având în vedere că nivelul salariilor personalului didactic din învățământ revine la nivelul aprobat prin Ordonanța Guvernului nr.15/2008, înainte de aprobarea acesteia prin lege.

Pentru anul 2009, impactul financiar urmează să fie stabilit prin actele normative care vor reglementa sistemul de salarizare în anul 2009 a personalului din sectorul bugetar.

Secțiunea a 5-a
Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

În perioada octombrie - decembrie 2008, valoarea coeficientului de multiplicare 1,000 a salariilor personalului didactic din învățământ revine la nivelul aprobat prin Ordonanța Guvernului nr.15/2008, înainte de aprobarea acesteia prin lege.

În considerarea art.62 alin.(1) din Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată cu modificările și completările ulterioare, prin prezenta ordonanță de urgență se abrogă următoarele prevederi din *Ordonanța Guvernului nr.15/2008 privind creșterile salariale ce se vor acorda în anul 2008 personalului din învățământ, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.82 din 1 februarie 2008, aprobată cu modificări prin Legea nr.221/2008*:

- liniuța a 3-a de la art.1 alin.(1) lit.a);
- liniuța a 3-a de la art.1 alin.(1) lit.c);
- referirile la „valoarea coeficientului de multiplicare 1,000” pentru perioada

„octombrie - decembrie 2008” din cadrul anexelor nr.1.1, 1.2, 2 și 3.

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

Elaborarea proiectului a fost realizată în urma consultărilor realizate între Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului, Ministerul Economiei și Finanțelor și Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse.

Proiectul actului normativ a fost avizat favorabil de Consiliul Legislativ prin avizul nr.1328 din 29 octombrie 2008. Totodată, precizăm că a fost solicitat avizul Consiliului Economic și Social.

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

Măsurile prevăzute în prezenta ordonanță de urgență au făcut obiectul informării opiniei publice în cadrul conferințelor de presă și luărilor de poziție care au avut loc pe această temă.

Secțiunea a 8-a

Măsuri de implementare

Nu este cazul.

Față de cele prezentate a fost elaborat proiectul de Lege anexat, în vederea aprobării *Ordonanței de urgență a Guvernului privind stabilirea unor măsuri pentru salarizarea personalului din învățământ în anul 2008*, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM - MINISTRU

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Tăriceanu', is written over a horizontal line. The signature is stylized and cursive.

Călin Popescu-Tăriceanu